

Укладачі: Фещенко Ю. І., академік НАМН України, д-р мед. наук, проф.; Мельник В. М., д-р мед. наук, проф.; Опанасенко М. С., д-р мед. наук, проф.; Леванда Л. І., анестезіолог; Терешкович О. В., канд. мед. наук; Конік Б. М., канд. мед. наук; Калениченко М. І., канд. мед. наук; Кшановський О. Е., канд. мед. наук; Шалагай С. М., мол. наук. співроб; Демус Р. С., торакальний хірург (НІФП НАМНУ)

Рецензенти:

О. Д. Ніколаєва, доцент кафедри фтизіатрії і пульмонології Національної медичної академії післядипломної освіти ім. П. Л. Шупика, канд. мед. наук
О. М. Рекалова, завідувача лабораторії клінічної імунології НІФП НАМНУ, д-р мед. наук

Голова профільної проблемної комісії МОЗ та НАМН України:
академік НАМН України, д-р мед. наук, проф. Ю. І. Фещенко

Голова експертної комісії: д-р мед. наук, проф. В. М. Мельник

Відповідальний за випуск: Державна установа “Національний інститут фтизіатрії і пульмонології ім. Ф. Г. Яновського НАМН України”, 03038, м. Київ, вул. М. Амосова, 10.
Тел. (044) 275 54 88, факс. (044) 275 21 18.
E-mail: secretar@ifp.kiev.ua

НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ МЕДИЧНИХ НАУК УКРАЇНИ
Державна установа
“Національний інститут фтизіатрії і пульмонології
ім. Ф. Г. Яновського НАМН України”
(НІФП НАМНУ)

УДК: 616.24-002.5-089-06:616.36-002-085

Випуск із проблеми
"Фтизіатрія і пульмонологія"

ЗАТВЕРДЖЕНО
Вченою радою Національного інституту
фтизіатрії і пульмонології
ім. Ф. Г. Яновського НАМН України,
протокол № 5
від “26” квітня 2018 р.

**СПОСІБ ЛІКУВАННЯ МЕДИКАМЕНТОЗНОГО
ТОКСИЧНОГО ГЕПАТИТУ У ХВОРИХ НА ТУБЕРКУЛЬОЗ
ЛЕГЕНЬ В ПІСЛЯОПЕРАЦІЙНОМУ ПЕРІОДІ**
(інформаційний лист)

Для впровадження у торакальних стаціонарах медичних закладів різного рівня пропонується спосіб лікування медикаментозного токсичного гепатиту у хворих на туберкульоз легень в післяопераційному періоді, який розроблений у відділенні торакальної хірургії і інвазивних методів діагностики Державної установи “Національний інститут фтизіатрії і пульмонології ім. Ф. Г. Яновського НАМН України”. Дана технологія запропонована вперше, аналоги відсутні.

Домінуючу позицію серед небажаних побічних реакцій при проведенні протитуберкульозної терапії займає медикаментозний токсичний гепатит. Виникнення такого патологічного стану є прогнозованим, адже головним органом метаболізму лікарських препаратів в процесі хіміотерапії туберкульозу є печінка. За даними літератури, ознаки медикаментозної гепатотоксичності виявляються приблизно у 6,6–47,2 % хворих, лікованих на туберкульоз. Тривалий курс лікування туберкульозу сприяє підвищенню частоти небажаних побічних реакцій зі сторони печінки, що, в свою чергу, призводить до тимчасової відміни протитуберкульозних препаратів, зміни схеми хіміотерапії, знижуючи тим самим ефективність лікування хворих на туберкульоз. Особливого значення дана проблема набуває у хворих в післяопераційному періоді, коли подальше проведення протитуберкульозної терапії є надзвичайно важливою проблемою. Саме це визначає високу актуальність розробок та удосконалення методів лікування медикаментозної гепатотоксичності у хворих на туберкульоз. Розроблено спосіб лікування медикаментозного токсичного гепатиту у хворих на туберкульоз легень в післяопераційному періоді, який базується на призначенні гепатотропних препаратів.

Спосіб виконується наступним чином. Хворим на туберкульоз легень, у яких в післяопераційному періоді виявили ознаки медикаментозного токсичного гепатиту, призначають реамберин у фармакопейно допустимій дозі: 400 мл внутрішньовенно крапельно 1 раз на добу та одночасно внутрішньовенно повільно 5 мл 40 % розчину глутаргіну, розчиненого в 200 мл 0,9 % розчину NaCl 2 рази на добу протягом 5

днів з подальшим переходом на пероральний прийом у дозі 0,75 г 3 рази на добу протягом 3 тижнів, і внутрішньовенно повільно 400 мг гептралу, розчиненого в 200 мл 0,9 % розчину NaCl 2 рази на добу протягом 5 днів з подальшим переходом на пероральний прийом по 400 мг 2 рази на добу протягом 3 тижнів. При цьому проводять контроль загального аналізу крові, загального аналізу сечі, біохімічних показників (загальний білок, білірубін, показники трансаміназ), показників коагулограми (протромбіновий індекс) в перші 5 днів щодня, далі за потребою. Показники кислотно-лужного стану, ЕКГ контроль проводять на наступний день після операції, далі 1 раз на 3–5 днів. При потребі виконують частіше.

Розроблений спосіб дозволяє:

- скоротити термін тривалості підвищення трансаміназ на 4–8 днів;
- скоротити термін тривалості підвищення білірубіну на 2–3 дні;
- скоротити термін тривалості гіпопротеїнемії на 4 дні;
- скоротити термін тривалості зниження протромбінового індексу на 1–2 дні;
- скоротити термін тривалості диспептичних явищ на 5–7 днів;
- скоротити термін стаціонарного лікування на 3–13 днів.

Спосіб, що пропонується, не складний у виконанні та не потребує вартісного обладнання, тому може знайти широке використання у фтизіохірургічних стаціонарах.